40–55 cm storio pilkos žemės sluoksnis. Jame aptiktos dvi smulkios lipdytos keramikos šukės. Visi kiti radiniai šurfe buvo iš XVII–XX a. Tai buitinės keramikos šukės, diržo sagties, plytų plokštinio koklio, dengto žalsva glazūra, fragmentai. Po šiuo sluoksniu 50–85 cm gylyje nuo žemės paviršiaus pasiektas įžemis (smėlis). Jame aptikta 35x25 cm dydžio *stulpavietė 2*. Preparuojant stulpavietę joje rasti 2 akmenys ir labai smulki lipdytos keramikos šukė. Kad ši šukė kilusi iš stulpavietės, garantuoti negalima, nes stulpavietė apardyta kelių kurmiarausių. Šurfo ŠV kampe aptiktas perkasimo kontūras – melioracijos griovelio dalis.

***Šurfas* 4**, analogiškas šurfams 2–3, matuotas sklypo V dalyje. Velėnos sluoksnyje jame aptikta lipdytos keramikos šukė. Po velėna buvo 35–85 cm storio šviesiai pilkos žemės sluoksnis, storesnis šurfo Š dalyje. Jame aptiktos 3 buitinės keramikos šukės. Po pilkos žemės sluoksniu pasiektas įžemis (smėlis), kuriame šurfo P dalyje rasta 90x75 cm dydžio *duobė* (2 pav.). Preparuojant viršutinėje jos dalyje virš degėsių aptikta grublėtos keramikos šukių (3 pav.). Po degėsiais buvo pilka, maišyta su smėliu žemė. Duobės dugnas pasiektas 95 cm gylyje nuo žemės paviršiaus.

***Šurfas* 5** matuotas centrinėje sklypo dalyje. 2x1 m dydžio (2 m^2) šurfas orientuotas Š–P kryptimi. Po velėna buvo 15–25 cm storio pilkos žemės sluoksnis be radinių, giliau, 20–30 cm gylyje – įžemis (smėlis).

Būsimo gyvenamojo namo pamatų vietoje, 320 m^2 dydžio plote atlikti žvalgymai. Jų metu vertingo kultūrinio sluoksnio ar radinių neaptikta.

Žvalgomųjų tyrimų metu aptikta duobė su grublėta keramika rodo, kad I tūkst. viduryje šioje vietoje būta gyvenvietės, kuri eksploatuojant karjerą stipriai apardyta. Jos išlikimo laipsnio ir ribų patikslinimui žvalgomuosius tyrimus reikėtų atlikti į P ir V nuo tirto sklypo. Galbūt ten pavyktų aptikti nesuardytą kultūrinį sluoksnį, nes šios vietos yra toliau nuo karjero.

The settlement in the vicinity of Mikytai Hillfort

In 2013, a field evaluation was conducted in the visual protection zone of Mikytai Hillfort (Šakiai District). Five test pits (a total of 18 m^2) were excavated at the site of anomalies discovered using georadar (Fig. 1). The contours of a pit dating to the mid-1st millennium (Fig. 2) and containing sherds of pottery with rough surfaces were discovered in test pit 4 (Fig. 3), one posthole each in test pits 1 and 3, and a pit without finds in test pit 1.

Darius Kontrimas

Burbaičių piliakalnio aplinka

Burbaičių piliakalnis (Kelmės r.) įrengtas kranto kyšulyje. Iš Š ir ŠV jį juosia Kražantė, iš PV – bevardis upelis, iš P – griova, nusileidžianti į upelį. Iš PR yra gretima aukštuma. Piliakalnio šlaitai statūs, į Kražantės ir upelio pusę jie yra iki 25 m aukščio. Piliakalnį nuo aukštumos skiria 30 m ilgio, 15 m pločio ir apie 1,5 m gylio griovys. Viršuje yra apie 18 m skersmens aikštelė, kurią iš R ir PR juosia 9–10 m aukščio pylimas. Aikštelės V gale yra antras apie 1 m aukščio pylimas (1 pav.). Už pylimo šlaitas palyginti nuolaidžiai leidžiasi ŠV kryptimi – Kražantės ir bevardžio upelio santakos link. Šiame šlaite, apie 15 m žemiau aikštelės yra antra 20x18 m dydžio aikštelė. 1967 m. A. Tautavičiaus vadovaujamos žvalgomosios ekspedicijos metu piliakalnio aikštelėje rasta grublėtos kera-

1 pav. Burbaičių piliakalnis iš ŠV pusės. D. Kontrimo nuotr.

Fig. 1. Burbaičiai Hillfort as seen from the NW.

2 pav. Burbaičių piliakalnio situacijos planas. D. Kontrimo brėž.

Fig. 2. Situation plan of Burbaičiai Hillfort.

mikos. Piliakalnis datuojamas I tūkst. II puse – II tūkst. pradžia.

2013 m. pagal Burbaičių piliakalnio aplinkos tvarkymo ir infrastruktūros gerinimo projektą piliakalnio aplinkoje esamus susidėvėjusius laiptus buvo numatyta keisti naujais, taip pat įrengiant naujus takus. Prieš darbų pradžią buvo atlikti žvalgomieji tyrimai, kurių metu ištirti 7 bendro 14,5 m^2 ploto šurfai (2 pav.). Prie piliakalnio P šlaito 1992–1994 m. vykdyti upės vagos ir pakrantės stabilizavimo darbai, nes potvynių metu gerokai pakilęs vanduo ardydavo piliakalnio šlaitą. Šiuo metu mediniai laiptai įrengti didžiajame piliakalnio pylime bei prie R šlaito.

Tyrimų metu šurfe 1 H_{abs} 101,05–101,35 m lygyje fiksuotas 25–40 cm storio juodos, vietomis molingos žemės sluoksnis, apačioje su pavieniais angliukais. Jame rasta molio tinko gaba-

lėlių, žalvarinio dirbinio (smeigtuko kojelės ar segės užsegimo adatos) dalis bei keli apdegę akmenys. Šurfe 4, H_{abs} 112,2 m ŠR gale ir H_{abs} 111,9 m PV gale fiksuotas 30–50 cm storio juodos žemės sluoksnis su degėsiais, kuriame rasta molio tinko gabalėlių, gargažė, P kampe – nedidelis arklio viršutinio žandikaulio fragmentas. Iki H_{abs} 112,2 m buvo piltinis pilkos molingos žemės sluoksnis – tikėtina, čia vėlesniais laikais užpiltas piliakalnio gynybinis griovys. Šurfe 5 H_{abs} 112,00–112,1 m lygyje išryškėjo 1,3 m pločio, 0,9–1 m gylio (iki H_{abs} 111,10–111,20 m) pailga duobė, kurioje per visą jos gylį rasta lipdytų puodų grublėtu paviršiumi šukių (3, 4 pav.). Visų šukių molio masė panaši – su stambiomis, kartais smulkesnėmis grūsto akmens (granito) priemaišomis. Duobėje taip pat rastas molio tinko gabalėlis, smulkių gyvūnų (paukščių, graužikų) kauliukų. Sprendžiant pagal šurfo vietoje su įžemiu sumišusį gruntą, tikėtina, kad piliakalnio R šlaitas ties pylimu galėjo būti nuslinkęs arba nukastas. Prie šurfo 6 V sienelės H_{abs} 109,45–109,95 m lygyje buvo atidengti padrikai sukritę įvairaus dydžio (13x10x10 cm, 25x17x1 cm, 35x30x32 cm ir panašiai) lauko akmenys.

Apžiūrint tyrimų vietą vizualiai žvalgytos piliakalnio aikštelės ir pašlaitės. Piliakalnio V šlaite išvirtusio medžio vietoje buvo pastebėta pora nedidelių apdegusių akmenų. Įdėmiau apžiūrėjus šaknų išjudintą gruntą – pilką smėlingą žemę, rasta lipdytų puodų lygiu paviršiumi šukių (5 pav.), keli smulkūs molio tinko trupiniai. Piliakalnio pašlaitėse pastebėta įvairaus dydžio akmenų, panašių į rastuosius šurfe 6 bei gerokai didesnių – tikėtina, kad piliakalnio šlaitai buvo tvirtinami akmenimis. Aptikti radiniai (IV–XII a.) piliakalnio chronologijos nekoreguoja. Radiniai saugomi Kelmės krašto muziejuje.

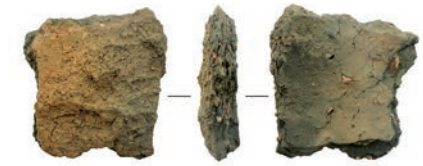
The vicinity of Burbaičiai Hillfort

During a field evaluation in the vicinity of Burbaičiai Hillfort (Fig. 1) (Kelmė District) in 2013, seven test pits (a total of 14.5 m^2) were excavated (Fig. 2) and a cultural layer with 4th–7th-century finds was discovered. A fill layer was recorded down to the cultural layer from the period of the hillfort's use in the test pit excavated beside the hillfort's huge bank; the assumption can be made that the defensive

3 pav. Lipdyto puodo grublėtu paviršiumi pakraštėlis. D. Kontrimo nuotr.

Fig. 3. The rim of a hand built pot with rough surfaces.

4 pav. Lipdyto puodo grublėtu paviršiumi sienelė. D. Kontrimo nuotr.

Fig. 4. The wall of a hand built pot with rough surfaces.

5 pav. Lipdyto puodo lygiu paviršiumi sienelė. D. Kontrimo nuotr.

Fig. 5. The wall of a hand built pot with smooth surfaces.

ditch that existed at this site was later filled. Test pit 6 contained a storage pit with sherds of pottery with rough surfaces (Figs. 3–4). From the composition of the soil in the test pit it is possible to make the assumption that the hillfort's E scarp has slipped or been razed. Sherds of hand built pottery with smooth surfaces (Fig. 5) were found on the hillfort's W scarp.

Julius Kanarskas

Kartenos piliakalnio papėdės gyvenvietė

2013 m. tęsti Kartenos piliakalnio papėdės gyvenvietės (UK 23784) (Kretingos r.) tyrimai, pradėti 2012 m. (*ATL 2012 metais,* V., 2013, p. 87–94). Jais siekta patikrinti projektuojamų naujų pėsčiųjų takų vietas, kad būtų išvengta papėdės gyvenvietės kultūrinio sluoksnio sužalojimo arba sunaikinimo joje vykstant žemės judinimo darbams, taip pat išrinkti ir užfiksuoti dirvožemyje (buvusiame armenyje) esančius archeologinę ir muziejinę kultūrinę vertę turinčius dirbinius, ištirti takų tiesimo metu atsidengsiančias archeologines struktūras (ugniavietes, stulpavietes ir panašiai), patikslinti papėdės gyvenvietės chronologiją.

Archeologinius tyrimus organizavo takus tiesusi UAB „Rekreacinė statyba" (direktorius A. Šiukšta). Žvalgymai buvo atlikti 492 m^2 dydžio plote, o atsidengusių archeologinių struktūrų vietose detaliai ištirtas 6 m^2 dydžio plotas.

Pirmiausia buvo atlikti projektuojamų takų trasų žvalgymai, kurių metu metalo ieškikliu iš dirvožemio išrinkti metaliniai dirbiniai. Daugumą jų sudarė XX a. radiniai: 4 kovinių ginklų tūtos (1:7 pav.) ir kulka, medžioklinio šautuvo rutulinė kulka, 3 Klaipėdos muitinės XX a. 3–4 dešimtmečių plombos (1:6 pav.). Be to, rasta 1868 m. Rusijos 3 kapeikų nominalo moneta, neidentifikuota XVIII a. pabaigos – XIX a. Prūsijos moneta ir neaiškios chronologijos ir paskirties žalvarinio dirbinio fragmentas. Tik gyvenvietės teritorijos ŠV pakraštyje takų aplinkoje rasta VIII–XI a. žalvarinių dirbinių: 4 apyrankių išplatintais galais fragmentų bei lankinės žieduotinės segės korpusas (1:1–5 pav.).

Žvalgomųjų tyrimų metu takų trasose mechanizuotai buvo nuimtas 10–22 cm storio augalinis dirvožemio sluoksnis. Nustatyta, kad tiriamoje papėdės gyvenvietės dalyje buvęs archeologinis sluoksnis sunaikintas ankstesnių žemės judinimo (arimo, melioracijos) darbų metu, o visame plote ariant susiformavęs 16–24 cm storio permaišyto tamsiai rudo priemolingo dirvožemio sluoksnis, po kuriuo prasideda rudo molio įžemis. Tik tako T1 Š dalyje po armeniu atsidengė apie 10 m pločio išorinis piliakalnio gynybinis griovys, užpiltas maišytu priemolingu juosvai rudos spalvos gruntu, kuriame pastebėta degėsių, rasta molio tinko fragmentų, lipdytos keramikos šukių, pavienių XIX–XX a. metalinių dirbinių. Minėto tako Š gale po dirvožemiu 3 m ilgio atkarpoje atsidengė nuskleisto išorinio piliakalnio gynybinio pylimo padas, kuriam suplūkti panaudotas rudas molis. Žvalgant takų lovius ir sijojant nuimtą gruntą, surinkta 11 I tūkst. – II tūkst. pradžios lipdytos lygiu paviršiumi, 2 XI–XIII a. ir XV–XVII a. apžiestos bei 1 XVIII–XIX a. žiestos keramikos šukė, rasta XX a. radinių: artilerijos sviedinio šrapnelio skeveldrų ir neaiškios paskirties žalvarinio dirbinio fragmentų.

Tyrimų metu detaliai ištirtos įžemyje atsidengusios archeologinės struktūros: aukštumos viršūnėje ties tako T1 viduriu – stulpavietė 29, aukštumos PV šlaite tako T4 ŠV dalyje – ugnia-